

Meer dan een steen

We naderen de dagen waarin de kerken hun overledenen herdenken. Een oude traditie die veel mensen troost

Koos van der Bruggen

biedt. Het is ook aanleiding aandacht te schenken aan een meer recente traditie. Want sinds enkele jaren liggen ze ook in Oegstgeest: struikelstenen, of in het Duits *Stolpersteine*. ➤

Een nieuwe naam **3**

Gedenken... **4**

Namen **11**

Dit zijn de namen **13**

Oke (Oegstgeester Kerkblad) is een uitgave van de Raad van Kerken Oegstgeest:
Secr.: Jasper de Kogel, Carel Fabritiuslaan 27, 2343 SE Oegstgeest, tel. 515 52 26
e-mail: j.de.kogel@planet.nl

Redactie:
Koos van der Bruggen (voorzitter a.i.), Johan de Gier, Els van Leuken, Jochem Hemink, en een vacature
Secr.: Jacqueline van Arend-Koelman, tel. 06-26 12 63 08
Adviserend lid namens de kerken: ds. Rian Veldman / ds. Richtsje Abma

Bezorgdienst:
Gwenney Kouwenhoven (administratie) en Ed Gijzenij (logistiek),
e-mail: BezorgdienstOke@gmail.com

Wilt u geen Oke ontvangen?
Geef dit door aan de bezorgdienst.

Postabonnementen:
Wil Kwestro, Begonialaan 14, 2343 XN, tel. 06-308 365 09,
e-mail: johanwil.kwestro@casema.nl

Financiële administratie:
Jan Lanslots, Vincent van Goghlaan 2, 2343 RN, tel. 06-22 70 87 97,
e-mail: jan.lanslots@ziggo.nl

Bankrelatie: NL65 INGB 0005 8563 89

Vormgeving en realisatie:
Grafisch Buro Versteegen Vormgeving, Leiden

Oplage: 8.500 ex. huis-aan-huisverspreiding.

Uw vrijwillige bijdrage is welkom, richtbedrag €35 per jaar.

Volgende nummer

Het volgende nummer van Oke verschijnt op **29 november 2025**. Kopij daarvoor inleveren uiterlijk op donderdag **13 november 2025** vóór 15.00 uur. Uitsluitend per e-mail, met vermelding van uw naam, telefoonnummer en voorkeur rubriek.
Inleveradres kopij en gegevens rooster diensten en vieringen:
e-mail: RedactieOke@gmail.com
Het daaropvolgende nummer verschijnt op **24 januari 2026**.

Deze Oke wordt ook geplaatst op de website van de Raad van Kerken Oegstgeest.

MIX
Papier | Ondersteunt
verantwoord bosbeheer
www.fsc.org FSC® C021795

vervolg van pag. 1

Wat begon als een initiatief van de kunstenaar Günther Demnig is uitgegroeid tot een over heel Europa verspreid ‘tapijt’ van inmiddels ruim 100.000 stenen die herinneren aan het lot van nazislachtoffers: Joden, Roma en Sinti, LHBT'ers en ook verzetsstrijders.

Een struikelsteen wordt gelegd bij het laatste woonadres van de slachtoffers. Meestal is het een woonhuis, maar hier in Oegstgeest liggen ook meerdere stenen bij de psychiatrische instelling Rivierduinen, voorheen Endegeest. De naam struikelsteen is niet toevallig gekozen. Het is de bedoeling dat voorbijgangers – figuurlijk – struikelen over zo’n steen en dat ze er even stil bij staan.

Even de naam tot je laten doordringen van de mens die hier genoemd en herdacht wordt. Het idee van Demnig was om die talloze vaak naamloze en vergeten slachtoffers weer hun naam terug te geven, en dat nabij de plaats waar ze gewoond en geleefd hebben, waar ze ooit gekend en bemind werden. De meeste nazislachtoffers hebben immers geen grafsteen: ze zijn verbrand of in massagraven gedumpt. Of hun lichaam is nooit teruggevonden, zoals het geval is met de Oegstgeester verzetsstrijder Reinier van Kampenhout. Na zijn arrestatie is hij waarschijnlijk gefusilleerd in Oud-Beijerland. Maar bewijs ontbreekt. Voor Reinier en voor zijn vrouw Job-

Van de redactie

De tijd van gedenken breekt weer aan. Een tijd om ons de namen van overledenen in herinnering te brengen. Het thema van deze Oke – ‘*Namen*’ – helpt u wellicht daarbij. Nu met extra aandacht voor degenen die slachtoffer zijn van oorlogsgeweld en vervolging; vaak kennen wij hun namen niet, maar het moge ons een troost zijn dat ze wel bekend zijn bij God.

je Barnhoorn – die in gevangenschap is overleden – worden op 6 november in aanwezigheid van nabestaanden struikelstenen gelegd bij hun laatste woonadres aan de Sumatrastraat.

De ervaring heeft geleerd dat nabestaanden veel voldoening ervaren bij het leggen van een *Stolperstein* voor hun omgekomen familielid. Dit is zeker zo wanneer inmiddels vaak hoogbejaarde broers, zussen of kinderen nog aanwezig kunnen zijn. Het leggen van struikelstenen is een betekenisvol ritueel geworden. Een naam doet ertoe en draagt bij aan erkenning en aanvaarding. Bij dit seculier ritueel wordt voor Joodse slachtoffers vaak het *kaddisj*-gebed voor overledenen uitgesproken. Voor zover mij bekend gebeurt niet iets vergelijkbaars bij het leggen van een struikelsteen voor christelijke slachtoffers. Dat zal niet voor iedere nabestaande iets toevoegen, maar het zou zeker niet uitgesloten moeten worden voor wie er prijs op stelt.

Ieder zal zijn of haar eigen gevoelens en gedachten hebben bij deze rituelen en hoe ze worden ingevuld. Misschien is het in deze onrustige tijden ook wel een oproep om nieuwe oorlogen en conflicten te voorkomen, zodat volgende generaties niet hun eigen struikelstenen hoeven te leggen.

Verschijningsrooster OKe 2026

Inleveren kopij		Versijning
donderdag		zaterdag
vóór 15.00 uur		
1.	8 januari	24 januari
2.	5 februari	21 februari
3.	26 maart	11 april
4.	13 mei	30 mei
5.	18 juni	4 juli
6.	13 augustus	29 augustus
7.	7 oktober	24 oktober
8.	19 november	5 december

Namen doen ertoe

Op 2 november – Allerzielen – worden in de Rooms-katholieke Kerk alle doden herdacht. Dit nadat de dag ervoor op 1 november alle heiligen zijn herdacht.

Het lijkt erop dat de kerk hiermee wil zeggen dat ook ‘gewone’ mensen – die niet het ideale leven van een heilige geleefd hebben – het herdenken waard zijn. Ook zij – in de woorden van Henk Jongerius – *‘mensen die naamloos, kwetsbaar en weerloos door het leven gaan’* zijn beeld van God. Zo leven en overleven overal deze naamloze mensen, maar in het wereldnieuws sneeuwen ze onder. Ze worden overschreeuwd door de Trumps en de Poetins, uitgebuit door de Musks en de Zuckerbergs, over de grens gepusht, op de vlucht gejaagd. En eerlijk is eerlijk: ook binnen de kerken gaat het vaker over paus Leo dan over de gewone parochianen of de ‘eenvoudige’ pater of zuster in een achtergebleven gebied.

En toch doen ze ertoe: bij leven, maar ook na de dood. Vandaar Allerzielen. Dat besef wordt in toenemende mate in de oecumene gedeeld. In navolging van Allerzielen kennen steeds meer protestantse kerken de Eeuwigheids- of Gedachteniszondag. Nieuwe begrafenis- en

gedachtenisrituelen komen op. Meer buiten kerkelijk verband zien we hoe de namen van holocaust-slachtoffers worden voorgelezen, of van de Israelische slachtoffers van 7 oktober en ook die van de Palestijnse doden in Gaza. Dat is meer dan een protest tegen oorlog en vernietiging. Het is een erkenning van het bestaan van mensen.

Mensen die geleefd, geloofd en gehoopt hebben, die bemind werden en bemind doen is die namen blijven noemen en herinneren. Dat kan op velerlei wijze. Op pagina 1 en 2 van deze OKe wordt het voorbeeld van de struikelstenen genoemd, maar er zijn tal van andere manieren. En laten we daarbij vooral ook niet vergeten om bij leven al recht te doen aan al die naamloze mensen met een naam. Want een naam hebben ze – zoals teveel oorlogsgraven van ‘onbekende soldaten’ getuigen: *known to God*.

Koos van der Bruggen

Lid Raad van Kerken vanuit de Augustinusparochie

Herdenkingsdienst zondag 23 november, Lichthuis, 10.00 uur

Op de laatste zondag van het kerkelijk jaar staan wij in onze samenkomst bewust stil bij leven en dood, bij dankbaarheid en verdriet. We noemen de namen van de mensen die we missen, van geliefden die nog steeds met ons verweven zijn. Dit doen we in het licht van Gods hoopvolle toekomst, onderweg naar *een eeuwige Thuis*. We noemen de namen en danken God voor wie onze overledenen zijn geweest. Iedere aanwezige krijgt de gelegenheid om een lichtje aan te steken voor zijn of haar overleden dierbare(n).

Je mag (eventueel) vooraf een naam doorgeven aan de pastoraal werker Alice Siepeling (alicesie@xs4all.nl). Ieder is van harte welkom. De samenkomst is in de aula van het Teylingen College Duinzigt, Wijtttenbachweg 23.

Ds. Pieter Kleingeld en Alice Siepeling

Een nieuwe naam

Een aantal jaar geleden overkwam het mij dat ik een nieuwe naam kon kiezen. Na een proefperiode trad ik in als broeder bij de monniken te Egmond-Binnen, een nieuwe wereld met nieuwe gebruiken. Na negen maanden ontving ik het habijt dat de monniken dragen. Een nieuwe mens, en daar hoorde ook een nieuwe naam bij. Ik kon een naam voorstellen of vragen of de abt en de broeders een passende naam zouden weten. Lange tijd kon geen engel, heilige of legendarische monnik mij inspireren voor een nieuwe naam. Maar tijdens de dagen na Pasen lazen we het evangelie van de Emmaüsgangers (Lukas 24:13-35). Ik hoorde voor het eerst bewust dat een van die pelgrims een naam had, *Kleopas*. Ik herkende mij in zijn onthutsende vraag ‘weet u dan niet wat er allemaal gebeurd is de afgelopen dagen!!!’.

De eerste periode had ik dat ook met regelmaat gedacht wanneer ik geconfronteerd werd met de (ogenschijnlijke) wereldvreemdheid van het kloosterleven. Maar hoe meer ik meetrok met deze groep monniken, hoe meer ik onttrafelde wat hun kijk vanuit de schriften was.

En door de dagelijkse *Lectio Divina* had ik een flink deel van de vier evangeliën gelezen en er tijdens het werken op gekauwd. Ook mijn hart was gaan gloeien en het was alsof ik weer opnieuw leerling mocht zijn. Voor mij was het duidelijk, deze naam kon ik wel dragen als een nieuw mens.

PAX! **Broeder Kleopas,**
Abdij van Egmond

Jezus breekt het brood bij de Emmaüsgangers.

Bron: Heilige Mariaparochie Augustinuskerk Amsterdam-Buitenveldert

Met **Hart** en **Ziel...**

Namen dragen in de bijbel het stempel van verbinding, meestal in relatie met God. Met je naam ben je bij Hem bekend, hij draagt je in zijn hand. Wereldwijd vallen veel slachtoffers – kinderen en volwassenen – op het slagveld van oorlog en verdrukking. Niet te tellen. Wie kent hen nog? Laten we ook de vaak voor ons onbekende mensen die lijden of het leven lieten als gevolg van vervolging en verdrukking gedenken. We denken daarbij ook aan hen die vielen als gevolg van hun geloof. Open Doors en Kerk in Nood maken daar geregeld melding van.

Een verdiepend gesprek met Jan Baronner en Antoine Houben, resp. met diaconale en missionaire taak in Lichthuis (NGK).

Johan de Gier

...gedenken van slachtoffers van vervolging en verdrukking

Kerk in Nood

Jan In de nieuwsbrief van Kerk in Nood staat: *'Bij bloedbaden in de parochie Saint Joseph van Manguredjipa in het oosten van Congo (DRC) zijn op 8 en 9 september minstens 64 mensen gedood bij een aanval door de islamitische rebellen-groep Allied Democratic Forces. De groep is verantwoordelijk voor eerdere bloedbaden in Oost-Congo. Deze worden gekenmerkt door extreem geweld tegen burgers, met name christenen. Op 27 juli vermoordden de militanten minstens 40 mensen tijdens een gebedswa-ke in een kerk in Komanda. In februari werden meer dan 70 lijken gevonden in een protestantse kerk in Lubero. Bij velen van hen waren hun handen vastgebonden. En zij waren onthoofd'. Hun namen? Bij ons onbekend, maar bekend bij God.*

Als één lid lijdt...

Jan Vorig jaar heb ik in het december-nummer van OKe uitgebreid aandacht ge-

schonken aan de vervolgte christenen en Open Doors. Want deze organisatie houdt o.m. de ranglijst van christenvervolging per land en per jaar bij. Het is niet alleen een indicatie waar zorgen zijn voor vervolging en onderdrukking, maar ook voor het leed van de nabestaanden over hun vermoorde geliefden. Open Doors werkt samen met andere organisaties om zoveel mogelijke gebieden te bereiken waar zorgen zijn om vervolging. Vandaar de solidariteitsactie op Red Wednesday, woensdag 19 november (Oke nr. 7, pagina 15).

Antoine Bij Red Wednesday gaat het niet alleen over geloofsvervolging, maar over alle mensen die wegens hun overtuiging worden vervolgd. De media sturen de lezers/hoorders al gauw in de richting van bepaalde groepen, waarbij het lijden je huis binnen komt drijven.

Antoine Ik ben betrokken bij de Arabische kerkdiensten (zie pagina 14). De bezoekers zijn vaak asielzoekers of statushouders. Dan hoor je hun verhalen,

inderdaad over achterstelling, onderdrukking en moord. Dat hakt er diep in. *'Als één lid lijdt, lijden alle leden mee'* (1 Korintiërs 12:26). Maar 'alle leden' zijn vaak zo ver weg. Voelen we als kerk die verbondenheid met de lijdende kerk nog wel? De bijbel is er duidelijk over. En ook het joodse gezegde *'Wie één mensenleven redt, redt de hele wereld'* snijdt hout.

Martelarenhoekje

Jan Een 'martelarenhoekje' in de kerk kan die verbondenheid versterken. Door bijvoorbeeld als hun namen bekend zijn deze te noemen. Denk aan Bonhoeffer of Navalny of pater Frans van der Lugt (2014, Syrië).

Deze zomer was ik in Engeland, in Canterbury. Ik bezocht de kathedraal. Men heeft daar een aangrijpend gedenkteken geplaatst voor de meer dan 500 mensen waarvan bekend is dat ze zijn omgekomen bij hun poging om van Calais in Noord-Frankrijk naar Engeland over te steken. Het officiële cijfer van 500 doden

weerspiegelt records sinds 1999, waarbij het werkelijke aantal vermoedelijk veel hoger is als gevolg van vermiste personen en niet-geregistreerde gevallen. De kathedraal beschreef het als een 'tragische mijlpaal' in de vluchtelingencrisis.

Een zijspoortje...

Jan Een ander aspect is dat ons gedrag van overdreven luxe en consumptie indirect slachtoffers maakt. Producten die meestal in 'verre' landen onder erbarmelijke omstandigheden worden gemaakt.

Antoine Ook een vakantie naar verre streken als de Malediven, Qatar of Saoedi-Arabië geeft te denken. In die landen is de vervolging apert aanwezig, maar onzichtbaar voor de toerist. Denk na wat je doet bij het boeken.

Jan *'Leven van genoeg'* impliceert minder uitbuiting in de landen waar onze consumptieve producten worden gemaakt. Veel mensen daar houden het niet vol en overlijden als gevolg van de enorme druk die op hen wordt uitgeoefend.

Het **Groene Hart** **Bidden met bloemen**

Dat is voor mij het maken van een liturgische schikking. Het is een florale interpretatie van de liturgie én een teken van verbinding. Vijf jaar geleden moesten de kerken dicht door corona. Ik miste de kerk en zocht naar een manier om in contact te blijven. Een vriendin zou gastvoorganger zijn eind maart 2020 en zij wist dat ik de vakopleiding Bloemsierkunst deed. Of ik bij haar viering de bloemen wilde verzorgen? Die afspraak stond al. Ik hield woord. Ik stuurde een foto in. En dat ben ik blijven doen. Wekelijks een nieuwe liturgische schikking. De Ekklesia Leiden waardeerde mijn gebaar. Ik kreeg zelfs een vaste plek online. Inmiddels houd ik zelf de webpagina Liturgische schikkingen bij: <https://www.ekklesialeden.nl/liturgische-schikkingen-2/>.

Liturgie

De voorganger en/of de liturg verzorgen in de Ekklesia Leiden de liturgie. Team Vieringen bedenkt in samenwerking met de kerkgangers de thema's en nodigt de (gast)voorgangers uit. De liturgie vormt altijd de leidraad: de teksten uit de Bijbel en de gezangen. Die kunnen emoties oproepen, net zoals bloemen dat kunnen. Bloemen hebben een symbolische betekenis en vertellen hun eigen verhaal. Een distel staat bijvoorbeeld voor lijden, maar heeft een zacht hart. En de roos symboliseert liefde. De zonnebloem verbeeldt de gelovige, die de ogen steeds gericht houdt op God, net zoals de zonnebloem zich van zonsopkomst tot zonsondergang draait naar waar de zon staat, waarbij de zon het symbool voor God is.

Floriografie

Bij elke liturgische schikking komt een floriografie of beschrijving van de bloe-

men. Want rond medio augustus verwijzen zonnebloemen in de liturgische schikking niet alleen naar de gelovige mens, maar ook naar de Nationale Herdenking 15 augustus 1945, waar aanwezigen na afloop van de plechtigheid zonnebloemen in het Indisch Monument steken.

Bloemennamen kunnen veelzeggend zijn. De anjer heeft de Latijnse naam Dianthus, wat bloem van God betekent. Klimop houdt zich met hechtwortels overal aan vast en kreeg de symbolische betekenis van trouw. Onze troost is dat God ons niet loslaat. Coniferengroen blijft het hele jaar groen en staat voor eeuwig leven. Nog meer troost. Groen is de liturgische kleur van hoop. De symboliek ligt ook in getallen. Zo verwijst het getal drie naar de Drie-Eenheid of naar God.

Creatieve onrust

Op dinsdag komt de liturgie per mail. Ik lees en herlees de geciteerde bijbelteksten en zoek de gezangen op in mijn Oecumenische liedbundel *Zangen van zoeken en zien*. Dan ga ik nadenken over de vorm. Een vaas kan, maar misschien heb ik een beter idee? Om oneindigheid uit te beelden kan ik twee kransen tegen elkaar aanschuiven voor de liggende acht, die geen begin of einde heeft.

Mijn mooiste vaasjes komen via de Weggeeftafel in Oegstgeest, waar eigenaresse Hester Scheltens ze voor mij bewaart. Ook ben ik vaste klant bij de Stichting Oegstgeester Kringloop. Creatief en duurzaam hergebruik heb ik hoog in het vaandel.

Monique van der Gaag

Gregoriuspenningen

Zondag 5 oktober werd na de viering een Gregoriuspenning uitgereikt aan Clara van Rijn en Sophia Koppers, voor 25 jaar zingen in het Dameskoor. Zij kregen een penning, een oorkonde, en een hangertje van de pastoor, een bos bloemen van Pim Kouwenhoven en natuurlijk een hartelijk applaus van de mensen in de kerk. Op de foto, gemaakt door Marianne Gerritsen, ziet u van links naar rechts: pastoor Rochus Franken, Clara van Rijn, Sophia Koppers en Pim Kouwenhoven, voorzitter van de Beheercommissie.

Els van Leuken

Paus Leo XIV ondertekent zijn eerste apostolische exhortatie*) *Dilexi te*

De persdienst van de Heilige Stoel heeft bekend gemaakt dat paus Leo XIV zaterdag 4 oktober zijn eerste apostolische exhortatie *Dilexi te, Ik heb je liefgehad*, heeft ondertekend. Het document is op donderdag 9 oktober gepresenteerd tijdens een persconferentie. Het document, ondertekend op het feest van de heilige Franciscus van Assisi, is de eerste apostolische exhortatie van paus Leo. De persdienst van de Heilige Stoel meldde dat paus Leo XIV in de privébibliotheek van het Apostolisch Paleis zijn Apostolische Exhortatie *Dilexi te* heeft ondertekend in aanwezigheid van aartsbisschop Edgar Peña Parra, lid van de Romeinse Curie.

'*Dilexi te*' bevat een oproep aan elke gedoopte, waarmee iedereen wordt aangespoord zich concreet in te zetten voor de verdediging van en de bevordering van de zwaksten: 'Alle leden van het volk van God hebben de plicht om hun stem te laten horen, zij het op verschillende manieren, om dergelijke structurele problemen aan de kaak te stellen.' '*Dilexi te*' werd oorspronkelijk begonnen door Franciscus. Paus Leo XIV – die als religieus en later missionair bisschop zoveel van zijn leven met de armen heeft gedeeld en zich door hen heeft laten evangeliseren – heeft het zich eigen gemaakt, aldus de persdienst van het Vaticaan.

*) Het woord komt van het Latijnse *exhortatio*, wat een krachtige aansporing of vermaning betekent. In de katholieke kerk is een apostolische exhortatie een officieel document van de paus, dat gelovigen aanspoort tot de praktische toepassing van bepaalde geloofselementen, vaak na een bisschoppensynode. Bericht en foto: Vatican Media, via vaticannews.va bron: rkkerk.nl

28 oktober 2025 Impulsbijeenkomst 'vrij williger in een missionerende kerk'

Onze vorige Paus Franciscus schreef ons: "Krachtens het ontvangen doopsel is ieder lid van het Volk van God missionaire leerling geworden (vgl. Mat. 28,19). Iedere gedoopte, wat zijn functie in de kerk en het niveau van de vorming in het geloof ook is, is een actief subject van evangelisatie." De paus zegt ons - in navolging van de evangelist Mattheus - dat wij missionaire leerlingen zijn. Dat geldt niet enkel voor de ambtsdragers en religieuzen, maar voor iedereen die gedoopt is en dus ook voor iedere vrijwilliger in de kerk. Zodra we geraakt zijn door het vuur van zijn Geest, zijn we geroepen en uitgenodigd om ons geloof uit te dragen. Dit doet u o.a. door een steentje bij te dragen aan de opbouw van de parochie. Op deze bijeenkomst staan we stil bij de missionaire opdracht van de Kerk in de wereld, hoe dat gestalte krijgt vanuit parochies en wat dat betekent voor de inzet van vrijwilligers. Als vrij-

williger helpt u actief mee bij een van de vele taken die er zijn in de parochie en maakt u het mee mogelijk dat in de parochie het evangelie wordt verkondigd in woord en daad. Wat betekent het om juist in deze organisatie vrijwilliger te zijn?

Daarover gaat deze bijeenkomst. Onder meer de volgende thema's komen aan bod:

- de Kerk in navolging van Jezus Christus;

- iedere gelovige is geroepen om missionaris te zijn;
- de parochie als gemeenschap van geroepen;
- vrijwilligers als bouwstenen van de parochie;
- hoe blijft het vuur bij u als vrijwilligers brandend?

Voor wie?

Deze bijeenkomst is bedoeld voor allen die vrijwilligerswerk doen of betrokken zijn bij het vrijwilligerswerk in een parochie en zij die overwegen vrijwilligerswerk te gaan doen in een parochie.

Datum en tijd: dinsdag 28 oktober, 18.30-22.00 u.

Locatie: Willibrordushuis, Hoofdstraat 27, Hillegom

Aanmelding: noodzakelijk

Mail naar: ltcatechese@rkwb.nl

Bisdom Rotterdam

Als uw woord opengaat - adventsretraite

Advent is een waardevolle tijd van verwachting, hoop en vernieuwing, maar de weken voor Kerst zijn vaak ook hectisch. Wat als Advent dit jaar zou beginnen met stilte en gebed, zodat Advent méér een tijd van licht en richting kan worden? Tijdens de digitale adventsretraite '*Als uw woord opengaat*' nodigen de jezuïeten je uit om dagelijks stil te staan en de woorden van de bijbel diep in je hart te laten doordringen. Als deelnemer ontvang je vanaf zondag 30 november gratis elke dag een gebeds-mail met een bijbeltekst en eenvoudige reflectievragen. Hoeveel tijd je eraan besteedt, bepaal je zelf. De teksten van dit jaar zijn geschreven door jezuïet Walter Ceyssens en vertellen hoe bijbelse woorden licht en richting kunnen geven in ons dagelijks

leven. Ga jij mee op deze reis? Een retraite kan je verrassen en uitdagen, en tegelijk innerlijke rust en vertrouwen schenken. Door trouw te blijven in gebed, kun je ontdekken hoe God jou iets nieuws wil geven. Schrijf je nu in op www.adventsretraite.org en laat je e-mailadres achter. Vorig jaar namen meer dan 20.000 mensen uit Nederland en Vlaanderen deel.

Een productie van Ignatiaans Bidden

Wij bieden jaarlijks digitale retraites aan in de Advent en de 40-dagentijd – om mensen te helpen bidden en

Gods aanwezigheid in hun leven te ontdekken. Zo groeien duizenden deelnemers stap voor stap in aandacht, vertrouwen en verbondenheid met God.

Allerheiligen en Allerzielen

Het hoogfeest van **Allerheiligen** wordt gevierd tijdens de eucharistieviering op 1 november om 19.00 uur in de St. Willibrorduskerk in Wassenaar. De herdenking van de overledenen, **Allerzielen** (2 november), valt dit jaar op een zondag. Daarom zal de Allerzielenviering plaatsvinden in de ochtend, op de gebruikelijke tijd. 's Avonds zullen er dan geen vieringen zijn. Wel zijn kerk en kerkhof open van 19.30-20.30 uur, om een kaarsje te halen en de graven te bezoeken.

Pastoraal Team

Wij gedennen...

...**Jacobus Maria (Jaap) Brakenhoff**, weduwnaar van Mia Brakenhoff-Hilbers, (schoon)vader en (over)grootvader. Jaap werd op 3 mei 1934 in Beverwijk geboren en overleed op 17 september. De afscheidsviering vond plaats op dinsdag 23 september in de H. Willibrordkerk, waarna Jaap is bijgezet in het familiegraf op de begraafplaats naast de kerk.

Moge deze lieve dode rusten in Gods licht en vrede.

Lezing over het nieuwe boek van pastoor Franken in de H. Willibrordkerk Oegstgeest, zondag 9 november 12.30 uur

Als je een boek schrijft, krijg je vaak de vraag: "Vertel eens in één zin waar het over gaat." Ik moet altijd even slikken als ik die vraag krijg. Bij dit boek stamel ik dan: "Het katholieke geloof onderdrukt jouw persoonlijke vrijheid niet – wat de meeste mensen denken – maar is juist de bron van jouw vrijheid! Een vrijheid zo vreugdevol dat je haar nauwelijks kan vatten." Waar gaat het over? Het best bewaarde geheim ter wereld is misschien dat het in de Katholieke Kerk over vrijheid gaat. Namelijk: hoe word je vrij, vrij om echt lief te hebben? Geen vrijheid om te doen waar je zin in hebt, maar een vrijheid die binnen in jezelf zit.

Vrij van 'Het dikke ik'

Het boek '*Geroepen tot vrijheid*' vertelt hoe je echt vrij kunt leven. Ons ego of dikke ik moet daarvoor een beetje afvallen. Het boek geeft hier praktische tips voor.

R.K. Parochie H. Augustinus - Parochiekern H. Willibrord

Rhijngerstraatweg 35, 2341 BR Oegstgeest, tel. 517 53 04, e-mail: pastorie@willibrordoegstgeest.nl

Noodtelefoon voor ziekenzorg en bij overlijden: 06 49 42 32 42

Pastoraal team: pastoor R. Franken, tel. 402 9402/889 5138, e-mail: rochusfranken@outlook.com, diaken P.M. Winnubst, tel. 06 24 43 45 16, e-mail: pmwinnubst@gmail.com, pastor K. van Vliet, tel. 06 15 94 89 52, e-mail: ctm.van.vliet@planet.nl, pastoraal werker S. Zuidersma, tel. 06 21 59 39 36, e-mail: sjoerdzuidersma@gmail.com

Beheercommissie: Monique van Son, e-mail: moniquevanson@kpnmail.nl

Pastoraatgroep: tel. 06 52 40 52 10, e-mail: vanleukenels@gmail.com

Secretariaat bereikbaar via tel. 517 53 04: Charlotte van Steijn en voor

kerkhofzaken Marianne Gerritsen, beiden op ma, di, do 9.00 - 12.00 uur

Rekening voor kerkbijdragen en misintenties: NL95 RABO 0138 4020 19

Voor een biechtgesprek kunt u telefonisch contact opnemen met pastoor Franken: 071 889 59 38.

www.willibrordoegstgeest.nl

PROTESTANTSE GEMEENTE OEGSTGEEST

Blijvend verbonden

Heer herinner u de namen van hen die

gestorven zijn.

Dit is zo'n mooie zin uit lied 730.

Met deze woorden vragen we God solidair te zijn met ons in het gemis.

Het is een daad

van liefde om iemand te kunnen laten gaan, en ook een daad van liefde om onze dierbare overledenen 'anders' vast te houden. In zoete en soms schrijnende herinnering. We hebben daar werk aan, dat energie kost, om te rouwen en nieuwe stukjes te leggen aan de puzzel van ons leven.

Het helpt dat God hen niet vergeet, evenmin als wij. Onze dierbare overledenen: moeders, vaders, zussen, broers, vrienden, met hun unieke eigenschappen en gebreken. In God zijn we verbonden en geborgen, over de grens van de dood heen.

November is de maand van Allerzielen.

Vieringen

Zondag 2 november vieren we gedachteniszondag in de Groene Kerk. De namen van degenen die het afgelopen jaar zijn overleden worden genoemd, het projectkoor zingt. Er is voor iedereen gelegenheid om na de viering zelf een kaarsje te branden. Wij gaan samen voor.

Zondag 9 november zal er een doopzondag zijn, altijd een mooi feest. In ieder geval zal Luca dan gedoopt worden: zoon van Aaldert en Maaike Rus-Glerum, broertje van Sacha.

Op 16 en 23 november houden we twee diensten rond ziek-zijn en gezondheid. Ook de huiskamergesprekken gaan over dit thema. Van harte welkom.

Huiskamergesprekken en kerkdiensten over ziek zijn en positieve gezondheid

Gezondheid is meer dan niet-ziek-zijn. We vinden vooral een betekenisvol leven belangrijk, we willen mee kunnen doen en ons energiek voelen. Dat blijkt uit onderzoek van arts, onderzoeker en grondlegger van *Positieve Gezondheid*, Machteld Huber. Het gaat niet alleen om lichamelijke gezondheid, maar over wat ons veerkracht geeft. En dat is per persoon verschillend. Daarom focust *Positieve Gezondheid* niet op ziekte, maar op wat voor ons belangrijk is. De zes dimensies van *Positieve Gezondheid* zijn:

- **Lichaamsfuncties** – Ik voel me gezond en fit
- **Mentaal welbevinden** – Ik voel me vrolijk
- **Zingeving** – Ik heb vertrouwen in mijn eigen toekomst
- **Kwaliteit van leven** – Ik geniet van mijn leven
- **Meedoen** – Ik heb goed contact met andere mensen
- **Dagelijks leven** – Ik kan goed voor mezelf zorgen

Vaak lijkt alles zo vanzelfsprekend. Dat je kunt gaan en staan waar je wilt, dat je je werk kunt doen, dat je allerlei mensen kunt ontmoeten. En dan opeens word je ziek. Soms is het van korte duur en gaat het na een aantal dagen weer beter. Ziekte kan echter ook in ernstige mate toeslaan. Je krijgt last van bepaalde klachten en gaat

naar de dokter. Na enkele onderzoeken blijkt dat er in je lijf iets grondig mis is. Er volgt een operatie, een zware behandeling, nog een kuur... Daarna kan genezing optreden, maar het kan ook zijn dat je niet meer beter wordt en afscheid moet nemen van het leven, van je dierbaren.

Chronische ziekten geven beperkingen en risico's op complicaties. Ze kunnen veelal met medicijnen en een goede behandeling onder controle gehouden worden. Maar soms verergeren ze tijdelijk of blijvend. Een chronische ziekte vraagt om aanpassingen in leefstijl, in werk, in woning. Vaak zijn er hulpmiddelen en/of is voortdurende therapie nodig. Naast lichamelijke zijn er ook psychische ziekten die chronisch zijn.

Ziek-zijn heeft een enorme impact. Op alle zes dimensies: lichamelijk en mentaal welbevinden, zingeving, kwaliteit van leven, contacten met anderen, dagelijks leven. Voor degene die ziek is en ook voor de naasten. Als je iemand van wie je houdt ziet lijden, snijdt dat ook door je eigen ziel. Je zou van alles willen doen om de ander beter te maken. Maar in de meeste gevallen kun je dat niet. Dat geeft een gevoel van

machteloosheid. Helpen en praktische zorg bieden kan gelukkig wel. Soms gaan de naasten daar zover in dat ze hun grenzen overschrijden en uitgeput raken.

We gaan er met elkaar over in gesprek: ervaringen van ziekte en van veerkracht. Hoe ga jij om met ziekte in je eigen leven of van dierbare naasten? Wat heb je dan nodig van anderen? Waar vind je krachtbronnen? Kan het geloof en de geloofsgemeenschap zo'n krachtbron zijn? We gaan er met elkaar over in gesprek, luisteren naar elkaars verhalen van kwetsbaarheid en veerkracht.

Team onderling pastoraat organiseert drie gespreksmomenten: **woensdag 19 november** van 12 tot 14 inclu-

sief lunch bij Josine van Noord;

woensdag 19 november is een gesprek met maaltijd in Willibrords Erf van 18.00 - 20.00 uur;

donderdag 20 november van 10.00 - 12.00 uur zal een huiskamergesprek zijn bij de familie Benschop.

Bij alle drie de huiskamergesprekken is een van beide predikanten aanwezig. Graag opgeven bij Jeanne Taal, e-mail-adres jeannetaal@gmail.com

Kliederkerk 30 november

Op **30 november**, op de drempel van Advent, is de volgende kliederkerk rond David en Goliath. Dat belooft spektakel natuurlijk, met de reus Goliath. Van harte welkom van 15.00 - 16.30 uur in Willibrords Erf.

Troosttafelen

Heb je een dierbare verloren en wil je daarover in een ongedwongen sfeer met anderen in gesprek die ook een verlies dragen? Dan nodigen we je van harte uit om mee te doen aan de troosttafel op **13 november** vanaf 17.45 uur. Aan de troosttafel is er ruimte elkaar te ontmoeten tijdens een vegetarisch drie-gangen diner. Tussen de gangen door gaan we aan de hand van een verdiepende vraag met elkaar in gesprek. Het contact met lotgenoten kan helpend zijn. Je praat soms wat gemakkelijker met elkaar en kunt je hart luchten. Gert en Ineke Ravensbergen gaan koken, Nelleke van der Oord (rouwbegeleider) en Richtsje ontvangen je. Aandacht, warmte en samen in de donkere wintermaand. Kosten zijn

7,50 euro of naar draagkracht. Aanmelden kan tot 6 november bij Richtsje of via een formulier op de PGO-website. Van harte welkom.

Groene Boekje – Tish Warren

Vrouw, priester, moeder. Hoe ontmoet je God in het alledaagse? Hoe kun je geloven te midden van sokken die niet bij elkaar passen? Hoe kun je bidden als je zelf geen woorden hebt of even zonder geloof zit? Tish Warren schreef het boek *Liturgie van het alledaagse – heilige gebruiken in het gewone leven*. Volgens sommigen een echt 'troostboek'. We gaan twee avonden met elkaar in gesprek over dit boek. Als je je opgeeft, krijg je beide keren een hoofdstuk opgestuurd ter voorbereiding. Start: **maandagavond 3 november** onder leiding van Richtsje Abma (zie verder het Groene Boekje).

Ten slotte

Een gebed dat wij regelmatig tegenkomen bij mensen die worstelen met ziekte of met verslaving is het volgende gebed. Het wordt toegeschreven aan de Amerikaanse theoloog Reinold Niebuhr. Het gebed spreekt over drie dingen: de kracht van aanvaarding (dat is vaak een worsteling), het belang van levensmoed, en de gave van wijsheid om te leren onderscheiden wat wel en niet binnen je vermogen ligt.

Gebed om kalmte (serenity prayer)

God, schenk mij de kalmte om te aanvaarden wat ik niet kan veranderen, moed om te veranderen wat ik kan veranderen, en wijsheid om tussen deze twee onderscheid te maken.

Ds. Rian Veldman en ds. Richtsje Abma

Wij gedenken...

5 sep	mw. Elizabeth Jeanette Johanna Beekhuis-Viertelhuizen	79 j.
18 sep	dhr. Kennedy Matulesya	92 j.
18 sep	mw. Grietje Stam-Burgler	97 j.
24 sep	mw. A. van Gorkom-van Weeghel	88 j.
26 sep	mw. Andrina Maria Elisabeth Brandt-Nagtegaal	92 j.
2 okt	dhr. Kees Batenburg	77 j.
8 okt	dhr. Hendrik van Dijk	92 j.
13 okt	mw. Sybrig Anna Juliana Krajenbrink-Mebius	83 j.

Het 'in memoriam' is op te vragen bij de scribe van de Kerkenraad via scribapgo@pgoegstgeest.nl

PROTESTANTSE GEMEENTE OEGSTGEEST

Kerkenraad: Voorzitter: dhr. H. (Hans) Hogerzeil, voorzitterkr@pgoegstgeest.nl
Scriba: mw. M. (Maureen) van den Brink, tel. 06 - 23 12 35 37, scribapgo@pgoegstgeest.nl
corr. adres: zie kerkelijk bureau
Bankrekeningnummers Prot. Gem. Oegstgeest:
NL17 INGB 0002 3412 94: PGO
NL94 INGB 0005 5235 45: Zending
NL87 INGB 0000 3734 56: Diaconie
NL96 INGB 0002 4050 56: Werelddiaconaat

KERKELIJK BUREAU

Haarlemmerstraatweg 6, 2343 LB Oegstgeest
Telefoon ma t/m vr van 9-17 uur: 06 -15 21 66 50
e-mail: kerkelijkbureau@pgoegstgeest.nl
Geopend op dinsdag en donderdag van 10-12 uur, verder op afspraak.

Ledenadministratie

Email: ledenadministratie@pgoegstgeest.nl
Administratie, reserveringen en andere zaken via het kerkelijk bureau

GEBOUWEN

Groene Kerk:
Haarlemmerstraatweg 6, 2343 LB Oegstgeest

Willibrords Erf:
Haarlemmerstraatweg 6, 2343 LB Oegstgeest

PASTORALE SECTIES

SECTIE ZUID-OOST

Predikant: ds. R. (Richtsje) Abma
Simon Vestdijklaan 14, 2343 KV Oegstgeest
Tel.: 06- 83 11 66 26
e-mail: richtsjeabma@gmail.com

SECTIE NOORD-WEST

Predikant: ds. R.C. (Rian) Veldman
Martinus Houttuynhof 73, 2341 PP Oegstgeest
tel.: 06 - 14 27 30 13,
e-mail: ds.r.veldman@pgoegstgeest.nl

www.pgoegstgeest.nl

Geef het door ... het KERSTEVENT nieuwe stijl komt eraan!

We willen in de traditie van het kerstspel ook dit jaar op kerstavond op creatieve wijze het kerstverhaal neerzetten. We werken aan een prachtig kerstevent waarbij je kerst kunt vieren met het hele gezin. Vol muziek, licht, samenzijn, humor en natuurlijk een kerstverhaal. Voor dit event zoeken we nog mensen van alle leeftijden die willen meedoen:

Vrijwilligers

Denk aan helpen met opbouw, techniek, catering, ontvangst of opruimen. Samen maken we het mogelijk!

Save the date!

Het kerstevent vindt plaats op **Kerstavond**

24 december in en rondom de Groene Kerk.
De eerste repetitiedatum zal zijn op **zondag 9 november** van 17.00-18.30 uur.

Wil je meedoen of heb je vragen? Neem contact op met: *Richtsje Abma, richtsjeabma@gmail.com* of *Rolanda Flach, r.flach@telfort.nl*.

Adventskalender alvast bestellen

Advent begint vier zondagen voor kerst. In veel kerken wordt elke week een adventskaars aangestoken. Dat symboliseert dat we steeds iets dichterbij naderen tot kerst, het feest van het Licht.

Minder bekend, maar minstens even belangrijk, is dat de adventstijd ons ook wil richten op de nog te verwachten komst van Christus: zijn wederkomst. Ook dat is altijd een belangrijk onderdeel geweest van de adventsverkondiging. De adventsperiode is van zondag 30 november tot woensdag 24 december.

Als voorbereiding kan de adventskalender dienen.

De adventskalender is gratis aan te vragen via de link protestantsekerk.nl/adventskalender/

*Met woorden
vleugels gegeven.*

*Met handen
op weg geholpen.*

*Met ogen
bevestigd.*

*Met armen
geknuffeld.*

*En dan zien
dat ze vol vertrouwen
de sprong wagen.*

*Ontroerd dankbaar
dat ik er mag zijn
er in mag delen.*

*In de verte al wapperend
kwam de jongste stralend
met een briefje voor zijn A.*

*Hij kon het bijna niet geloven
het was zo'n reis geweest
het was hem gelukt!*

*Ontspannen lachend
kwam de oudste
terug van dag 1 middelbare*

*Vol verhalen
en ontspannen bravoure
over haar nieuwe wereld*

Vera Veldhuis

Namen

Iemand beschrijft mij een man in ons hardloople clubje. Middellang, loopt snel, grijs haar met bril. Tsja, geen idee. Er gaat mij een licht op en ik vraag: "Werkt hij bij een bank?" "Dat weet ik niet", zegt de ander. Na wat heen en weer praten, ontdekken dat we het hebben over Michiel. Het is handig als je de naam weet van iemand, die staat voor zijn of haar unieke wesen. Je ziet er een gezicht bij. In je naam ben je bijzonder en ben je meer dan zomaar 'een' hardloper. Via je naam kun je contact hebben met elkaar en persoonlijk worden.

In de bijbel zijn namen belangrijk. Het gaat in dit boek niet over je psychologische capaciteiten of talenten, maar over je naam. Daarmee ben je aanspreekbaar en kun je geroepen worden om iets te doen of ergens bij betrokken te

Foto Tom Braams

raken. Breukelman illustreert dit in *Gesprekken met Frans Breukelman* aan de hand van Genesis 1, waarin het licht de taak krijgt 'daglicht te zijn voor mensen' en het droge 'aarde voor mensen om op te leven'. Natuur, techniek en biologie zijn 'deel en decor' voor wat God gaat beginnen: bevrijding, ruimte, verbondsgeschiedenis met mensen.

'De vraag naar de aard, de geaardheid van iets of iemand, hoe iets of iemand in elkaar zit, is niet zo belangrijk. De aandacht is volledig gericht op de wezens in hun relaties en wat ze daarin dóen. Daarom is het eerste grote bijbelse kernwoord niet 'natuur' maar 'naam'! Aldus Frans Breukelman.

Wij zijn gewend aan het Griekse denken en houden van kloppe definities en abstracties. In het Hebreeuwse denken gaat het om concrete handel en wandel, om trouw die blijkt, om zegen die in beweging zet, om woorden die daden zijn.

Zo kun je over God heel filosofisch denken en praten. Maar in de schrift gaat het over de Naam die zich laat kennen en het verhaal initieert van heil en hoop. Die ene naam. Als Mozes vraagt naar de naam van de stem in het vuur, hoort hij: *Ik zal er zijn zoals Ik er zijn zal* (Exodus 3:13-14). Niet zomaar iemand *out there*, maar een Naam die met je meegaat, je zult

wel merken hoe. In de parafrase van Wim van der Zee in zijn boek *Gebed met open ogen, woorden en gebeden rond het Onze Vader*: ik ben de Bondgenoot die in elke situatie zal laten merken dat ik er ben en hoe ik er ben. Verborg, verrassend, aanspreekbaar. De Ene krijgt met zijn naam een gezicht voor ons: Present!

Mooi hoe in de psalmen de naam van God vreugde uitlokt.

Laten alle partijen op aarde loven de naam van de Enige, alleen zijn naam is hoogverheven (psalm 148).

Laten zij dansend zijn naam loven, bij lier en tamboerijn voor Hem zingen (149).

Die Naam wekt vertrouwen en vreugde, brengt ons tot dans en plezier.

In het *Onze Vader* trekt Jezus deze lijn door:

Laat uw naam geheiligd worden wil zeggen: breng aan de dag dat wij niet zonder U zijn, geef ons eerbied en liefde voor U. Help ons die naam waar te maken en recht te doen met elkaar.

De woorden stammen uit het *kaddisj-gebed* (*kaddisj* betekent heiligen). Dit klassieke joodse gebed, specifiek ook gebeden in tijden van rouw, vraagt interessant genoeg niets, maar helpt mensen zich te richten op het heil en de troost die in de Naam van de Ene besloten liggen. *Kaddisj zeggen* betekent: hoop krijgen op recht en vrede, jezelf uit handen geven en toevertrouwen aan Gods overkoepelende kracht. Met je naam kom je tevoorschijn, dat geldt voor ons en voor de Eeuwige. En wie of wat je heilig is, dat maakt een wereld van verschil.

Richtsje Abma

Om verder te lezen:

- *Gesprekken met Frans Breukelman*, Meinema Den Haag 1989
- *Gebed met open ogen, woorden en gebeden rond het Onze Vader*, Wim van der Zee, Boekencentrum 1982.

KADDISJ

Namen noemen

Hoe kun je een herdenkingsdienst voorbereiden en doorkomen, als er volkomen onverwacht een tiener van 13 jaar in zijn slaap is overleden? De enorme krater van fel verdriet in het gezin is het ergste. De verslagenheid en verdoving voor de ouders, broers, grootouders en naasten zijn niet te bevatten. Een middelbare schoolklas, die stilletjes in de banken schuift bij de afscheidsdienst die later volgt, geeft je kippenvel. De impact is groot.

houvast en troost. Heel misschien kunnen we wijzen op de woorden van de ouders, dat hun zoon nu bij Jezus is. Of we kunnen zingen dat, ook al zijn er duizend vragen, God ons in Zijn liefde zal dragen. Maar eerst is er stilte, pijn en liefde alleen. Nu nog doen voor-

den soms te veel pijn en komen ze te vroeg. Eerst mag en moet er ruimte zijn voor de pijn en de tranen, de wanhoop en de leegte. Elke traan is een gebed. Deze tiener zong een poosje terug met heldere stem over: je vertrouwen stellen op de Heer, je God. "Doen jullie mee?", vroeg hij enthousiast. Wat zullen we anders? 'Ik zie naar Hem op en ik weet Hij is mij steeds nabij...'

Vertrouwen, dat is een geestelijke beweging of oefening, die bij ons geloof hoort. Ver boven elke adem uit is Hij werkelijk aanwezig. Met nog meer lood in mijn schoenen en met nog meer pijn in mijn maag dan anders zal ik de uitnodigingen schrijven, en de namen noemen in de herdenkingsdienst op 23 november.

Alice Siepeling,
pastoraal werker NGK

De tieners van de kerk krijgen tijdens hun clubavond de ruimte om hun vragen en verdriet te uiten. De jeugdleiding bidt met hen, leest een stukje uit de bijbel en er zijn kaarsjes om aan te steken.

We bellen voor de kerkdienst die volgt de gastvoorganger af. Er zijn spontaan vervangers voor de comboleden, die als vrienden te zeer geraakt zijn. We passen de liederen, het kindermoment, de bijbellesing en preek aan, want hier moet het over gaan. Over fel verdriet en schillen bij God. Na de dienst maken velen gebruik van de gedenktafel. We steken er kaarsjes aan en schrijven een gebed op een kaartje. Een kreet, een zucht.

We struikelen door de dagen. We zijn als kerkfamilie emotioneel, maar ook vleugellam geslagen zielen zoeken we

Vrede stichten in tijden van radicalisering en polarisatie

De organisatie van deze avond in Leiden is in handen van de NGK's Leiden en Oegstgeest. Meer info via QR-code. Toegang is gratis.

Herdenkingsdienst op zondag 23 november

Op de laatste zondag van het kerkelijk jaar staan we bewust stil bij rouw en verdriet om het verlies van dierbaren, in het licht van Gods hoopvolle toekomst. Zie pagina 3 voor meer info.

Alice Siepeling,
pastoraal werker NGK

Lichthuis - Nederlandse Gereformeerde Kerk Oegstgeest

Samenkomsten: Duinzigtcollege, Wijtenbachweg 23.
Predikant: ds. P. (Pieter) Kleingeld,
Oude Rijsburgerweg 54,
2342 BC Oegstgeest, tel.: 06 42 87 38 60,
e-mail: pieterkleingeld@pm.me
Predikant: ds. A. Bosma,

e-mail: alexanderbosma95@gmail.com
tel.: 06 57 58 98 17
Pastoraal werker: Alice Siepeling,
e-mail: alicesie@xs4all.nl, tel. 06 10 89 96 22
Voorzitter kerkenraad: Wilbert van den Hout,
e-mail: voorzitter@ngkoegstgeest.nl,
tel. 06 - 23 53 65 22

Scriba: Ingrid van Dillen
e-mail: scriba@ngkoegstgeest.nl
Contactadres kolommen:
Eke de Gier-van der Jagt,
gierennest.eke@kpnplanet.nl
Zie ook: facebook.com/ngkoegstgeest

www.ngkoegstgeest.nl

Uit de gemeente

Op 9 september zijn Luuk en Joline Nugteren-Boogaard verblijd met de geboorte van hun dochter Fenne Simone Margo. Op 23 september overleed plotseling – in zijn slaap – Quintijn Manuel Ouwehand, nog maar 13 jaar. In een indrukwekkende dienst op 30 september zijn herinneringen en geloof gedeeld en is afscheid genomen, waarna hij is begraven.

Eke de Gier-van der Jagt

Ubuntu luister-tafels 9 november

Na de dienst van 9 november en de kofie kan men meedoen aan een 'Ubuntu luister-tafel' over ons jaarthema 'Leef'. Tijdens een (geheel verzorgde) lunch is er gelegenheid om na te praten. Ubuntu is een Zuid-Afrikaans woord dat zich laat vertalen als 'ik ben omdat wij zijn'. Dat drukt mooi uit wat het betekent om lid te zijn van een gemeenschap. Het doel van de luister-tafels is om onze gedachten over het jaarthema met elkaar te delen.

Bij een 'Ubuntu luister-tafel' reflecteren ongeveer zes mensen (het liefst die elkaar nog niet heel goed kennen) op dezelfde vraag. Iedereen heeft twee minuten om haar of zijn gedachten over die vraag uit te spreken, waarbij de anderen alleen maar luisteren. Na een korte stilte krijgt iedereen opnieuw twee minuten spreek-tijd voor aanvullingen en/of reacties op de eerste ronde. Ook hier wordt door de anderen alleen geluisterd. De tafel sluit af met een kort gezamenlijk gesprekje over wat opviel bij het luisteren naar elkaar. Het geheel zal ongeveer 30 minuten duren. Er zal oppas zijn voor de kinderen die niet mee kunnen/willen doen.

Opgave: tiddomooibroek@gmail.com,
06-24 90 13 70 of via de

QR-code **Marieke van Dijk,**
Tiddo Mooibroek,
Antoine Houben

Boekbespreking

Dit zijn de namen

Tommy Wieringa

'Een grensstad in de steppe. Uit de vlakte duikt een groep verwilderde vluchtelingen op. Ze veroorzaken angst en onrust in de stad. Als Pontus Beg, commissaris van politie, ze laat oppakken, wordt in hun bagage het bewijs van een misdaad gevonden. Beg ontrafelt de geschiedenis van hun helletocht, die gaandeweg verweven raakt met de ontdekking van het verhaal over zijn eigen afkomst. De ontmoeting met een oude rabbijn, de laatste Jood van de stad, leert hem de waarheid kennen over zichzelf.

In *Dit zijn de namen* verbindt Tommy Wieringa met humor en wijsheid de duistere binnenwereld van de mens met de vraag naar wie wij zijn en of verlossing mogelijk is.'

komst, waarop hij samen met een rabbijn een antwoord zoekt.

Aldus de tekst op de achterkant van het boek, dat begint met een hoofdstuk over commissaris Beg, in een flat in de stad Michailopol ten oosten van de Karpaten. In hoofdstuk twee maken we kennis met de groep vluchtelingen: vijf mannen, een vrouw en een kind. Vitaly en de man uit Asjchabad zijn verwickeld in een koningsstrijd, de stroper is een in zichzelf gekeerd en de lange man is een vazal, hij volgt de sterkste. De vrouw, de jongen en de neger hebben een andere rol: prooi, slachtoffer, toeschouwer. Bij hun vlucht hadden ze al hun papieren moeten vernietigen, want een mens zonder naam en afkomst verwacht het protocol. Procedures lopen vast, de kans dat je kunt blijven neemt toe. De hoofdstukken over Beg en de groep wisselen elkaar af en zijn verdeeld over Najaar, Winter en Voorjaar.

Op een dag ontdekt Beg via de achternaam van zijn overleden moeder dat zij een Jodin was en hij dus een Jood is. Daarmee begint de vraag naar zijn af-

In de groep vluchtelingen zijn er voortdurend spanningen, in hun strijd om te overleven grijpen ze alles aan om er beter van te worden. Uiteindelijk blijven er twee mannen, de vrouw en de jongen over. Zij bereiken een stad (Michailopol), waar ze gevonden worden in een opslagplaats voor doodskisten. Ze worden gearresteerd op last van commissaris Beg en in cellen gezet. Wanneer een arts hen gezien heeft, adviseert zij de vrouw en de jongen naar een psychiatrisch ziekenhuis te brengen. Het wordt duidelijk dat zij slachtoffer zijn geworden van een mensenhandelaar, die hen voor veel geld over een fictieve grens heeft gebracht. Niemand weet nog hoe ze heten of waar ze vandaan komen.

Een bijzonder intrigerende en boeiende roman waarvan ik de afloop hier niet zal verklappen. Een aanrader!

Els van Leuken

Dit zijn de namen, Tommy Wieringa, uitgeverij De Bezige Bij, 2023 (25ste druk, 1^e druk: 2012) ISBN 978 94 031 1500 9

Diensten en vieringen

voor de periode van 25 oktober tot en met 28 november 2025

Protestantse Gemeente te Oegstgeest

Alle vieringen zijn ook op afstand te volgen via [Kerkdienstgemist.nl](#)

GROENE OF WILLIBRORDKERK

Elke dinsdag 8.30 Dagwacht
Elke donderdag is de kerk van **16-17 uur** open voor bezoek of om een kaarsje te branden.

zo 26 okt 10.00 ds. Judith van den Berg
zo 02 nov 10.00 ds. Rian Veldman/
ds. Richtsje Abma
zo 09 nov 10.00 ds. Rian Veldman
16.00 **Preek van de leek,**
Jacqueline Blom
zo 16 nov 10.00 ds. Richtsje Abma
zo 23 nov 10.00 ds. Rian Veldman

Autodienst

zo 26 okt Conneke Mulder 517 68 56
zo 02 nov Tim Reedijk 06-49 85 43 43
zo 09 nov Marianne Smit-Jellema
06-25 07 52 75
zo 16 nov Cobie Vissee 06-27 32 30 38
zo 23 nov Ed Noordijk 06-48 76 96 26

DUINZIGTCOLLEGE

Nederlands Gereformeerde Kerk Oegstgeest
Voor actuele informatie:
www.ngkoegstgeest.nl
Via deze website kan meegekeken worden.

zo 26 okt 10.00 ds. Alexander Bosma
zo 02 nov 10.00 ds. Pieter Kleingeld
zo 09 nov 10.00 ds. Alexander Bosma,
Heilig Avondmaal
zo 16 nov 10.00 ds. Pieter Kleingeld,
Dankdag
zo 23 nov 10.00 ds. Pieter Kleingeld/
Alice Siepeling

Arabischtalige diensten

Steeds de eerste en derde zondag van de maand, met Nederlandse vertaling
Tijd/locatie: 14.00 uur, Rehobothkerk
Voorganger: ds. P. Kleingeld

R.K. PAROCHIE H. AUGUSTINUS PAROCHIEKERN H. WILLIBRORD

Zie www.parochie-augustinus.nl voor de actuele **livestream**.
Voor een **biechtgesprek** kunt u telefonisch

contact opnemen met pastoor Franken:
071 889 59 38.

Voor **vervoer naar de kerk** kunt u contact opnemen met mw. Gabriëlle Walter:
071 517 32 87.

30° zondag door het jaar

za 25 okt 19.00 Viering in Wassenaar
zo 26 okt 11.00 Eucharistie,
Mgr. A. van Luyn sdb/
diaken P. Winnubst,
Dameskoor

Allerheiligen, Allerzielen

za 01 nov 19.00 Viering in Wassenaar
zo 02 nov 11.00 Eucharistie,
pastoor R. Franken
Dameskoor
19.30 Kerkhof open, zie pagina 7

32° zondag door het jaar, Willibrordzondag

za 08 nov 19.00 Viering in Wassenaar
zo 09 nov 11.00 Eucharistie,
pastoor R. Franken,
Gemengd Koor

33° zondag door het jaar

za 15 nov 19.00 Viering in Wassenaar
zo 16 nov 11.00 Eucharistie,
pastor K. van Vliet,
Schola

34° zondag door het jaar, Christus Koning

za 22 nov 19.00 Viering in Wassenaar
zo 23 nov 11.00 Eucharistie,
pastoor R. Franken,
Gelegenheidskoor

VAN WIJCKERSLOOTH EN RUSTENBORCH

De vieringen zijn op vrijdagochtend in de Grote Zaal.

Iedereen is in alle vieringen welkom! U kunt zich als vrijwilliger melden via 06 2894 8089 of judith.vandervis@marente.nl (di. en do.) of via 06-12 20 91 91 of christa.vandersman@marente.nl (di.).

vr 31 okt 11.00 PKN,
ds. Pieter van der Ende
vr 14 nov 11.00 RK, past. werker
Sjoerd Zuidersma

ZIEKENHUIS ALRIJNE LEIDEN

zo 26 okt 10.15 pastor Henk de Groot
zo 09 nov 10.15 ds. Elke Herlaar
(vermoedelijk)
zo 23 nov 10.15 pastor Bert van Doorn

PAULUSKERK, VOLLE EVANGELIEGEMEENTE

Zondagsdienst 11.00 Arnold & Hind Verduijn

DORPSCENTRUM, St. Evangelische Gemeenschap

zo 26 okt 10.00 H. Koehorst, Mijdrecht
Heilig Avondmaal
zo 02 nov 10.00 C. Terpstra, HI-Ambacht
zo 09 nov 10.00 S. van Groningen,
Enkhuizen
zo 16 nov 10.00 J. van Staveren, Boskoop
zo 23 nov 10.00 D. Wolbers, Franeker

DORPSKERK LEIDERDORP

PKN Leiden Samen onbeperkt geloven

zo 09 nov 15.00 ds. Esther Paauw

Inzameladressen voor de Voedselbank

Inzameladressen Voedselbank Leiden/ Katwijk met tijdstippen en plaatsen

- Protestantse Gemeente Oegstgeest:
Inzameling elke laatste zondag van de maand in Willibrords Erf (naast de Groene Kerk) voor en na de dienst, 9.30-11.30 uur. Ook kunt u ter plekke producten kopen die rechtstreeks worden gedoneerd aan de Voedselbank. U kunt contant afrekenen en betalen via QR-code.
- Ned. Geref. Kerk, Teylingencollege,
locatie Duinzigt, Wijtenbachweg 23
1^e zondag van de maand, 11.00 – 11.45 u.
- R.K.-parochie H. Augustinus,
parochiekern H. Willibrord,
Rhijngeesterstraatweg 35
1^e zondag van de maand, 10.30 – 11.00 u.

Varia-agenda

Gooi uw oude mobiele telefoons niet weg!

Al jaren zamelt Dorcas oude gebruikte mobieltjes in. Alle merken zijn welkom. Een recyclebedrijf doneert Dorcas ongeveer 4 euro per ingezameld exemplaar. De opbrengst van deze actie is bestemd voor hulpverlening aan de allerarmsten in Oost-Europa, Afrika, alsmede voor hulp aan mensen in vluchtelingenkampen in bijvoorbeeld Jordanië. Momenteel wordt veel hulp geschonken aan de slachtoffers van de oorlog in Oekraïne. Er worden veel voedselpakketten uitgereikt, alsmede kleding. De telefoons kunnen aan mij overhandigd worden op zondag tijdens de dienst of naar onderstaand adres worden gebracht.

Wat gebeurt er met de ingezamelde telefoons?

Werkende toestellen worden nageke-

ken, en onderdelen die defect zijn worden vervangen. De gerepareerde exemplaren krijgen een tweede leven. Toestellen die niet meer werken, worden gerecycled door alle edelmetalen eruit te halen. Deze materialen worden weer gebruikt bij de productie van nieuwe telefoons. Dit bespaart grondstoffen, hetgeen goed is voor het milieu.

Wat is Dorcas?

Dorcas is een internationale christelijke hulporganisatie die in zo'n twintig 20 landen 175 projecten ondersteunt. Doel is dat de allerarmsten in de wereld, ongeacht ras, religie, geslacht of

politieke overtuiging, hulp ontvangen. Er zijn ook projecten waarin scholing wordt gegeven aan de mensen om zelfvoorzienend te worden. Daartoe heeft Dorcas ter plekke eigen locaties om op de hulpverlening toe te zien. Wilt u meer weten over Dorcas? Ga naar www.dorcas.nl of vraag informatie via info@dorcas.nl. Telefoon Dorcas: 088-050 28 00. Inleveradres voor oude mobieltjes: Wim van Tuijl, M.H. Tromplaan 33 (gebouw Trompenburg). Oegstgeest, 071-515 39 15. Bij afwezigheid kunt u de telefoons in de brievenbus deponeren.

Zorg ervoor dat uw gegevens van de in te leveren telefoons zijn gewist!

Activiteiten Raad van Kerken

Wonder, wonderlijk. Oefeningen in geloof 30-10

Oecumenische Willibrordlezing door journalist en publicist Stephan Sanders
Plaats: Dorpscentrum
Tijd: 20.00 uur
Kosten: € 7,50
Info: N.C. Smit, 06-57 22 98 96, ncsmit@kpnmail.nl

Allerzielenconcert 1-11

Vox Clara en strijkkwintet en organist Maciej Wierschowski o.l.v. Maria Rosenmöller
Met o.m. het Requiem van Fauré
Plaats: Groene Kerk
Tijd: 16.00 uur

God en het dagelijks leven 3 en 17-11

Over het boek 'Liturgie van het alledaagse – heilige gebruiken in het gewone leven' van Tish Warren, zie ook pagina 9
Plaats: Willibrords Erf

Tijd: 20.00-21.30 uur
Info/opgave: Richtsje Abma, 06-83 11 66 26, richtsjeabma@gmail.com

Creatieve workshop Veerkracht

4-11
Creatief aan de slag o.l.v. Janneke de Jonge; zie ook pagina 16
Plaats: Rehobothkerk
Tijd: 19.30-21.30 uur
Kosten: € 5,00
Opgave: Reina Albracht, 06-21 95 45 51, reina.albracht@ziggo.nl

Geroepen tot vrijheid 9-11

Lezing door pastoor Rochus Franken over zijn boek 'Geroepen tot vrijheid' Plaats: Pastorie H. Willibrordkerk (ingang achterom). Zie ook pagina 7
Tijd: 12.30 uur

Preek van de leek 9-11

Met actrice Jacqueline Blom over patriarchaat en zangeres Ntjam Rosie
Borrel na afloop in Willibrords Erf, zie

ook pagina 16
Plaats: Groene Kerk
Tijd: 16.00 uur
Info: ds.r.veldman@pgoegstgeest.nl

Troosttafelen 13-11

Gesprek over rouw tijdens vega drie-gangen diner o.l.v. ds. Richtsje Abma en verliesbegeleider Nelleke van der Oord, zie ook pagina 9
Plaats: Willibrords Erf
Tijd: 17.45-20.30 uur
Kosten: € 7,50
Info/opgave tot 6 nov.: Richtsje Abma, 06-83 11 66 26, richtsjeabma@gmail.com

'Luistergesprek' over Pelgrims van hoop 13-11

Inleider: pastor dr. Kees van Vliet
Plaats: Plaats: Pastorie H. Willibrordkerk (ingang achterom)
Tijd: 20.00-21.45 uur
Opgave: ctm.van.vliet@planet.nl

Voor meer info zie elders in dit blad, het activiteitenprogramma (Groene Boekje) en op www.raadvankerkenoegstgeest.nl

Preek van de Leek zondag 9 november

Op deze zondag zal Jacqueline Blom de *Preek van de Leek* verzorgen. De in Oegstgeest geboren en getogen actrice Jacqueline Blom zal preken over het thema patriarchaat. In de kerk wordt vrijwel altijd in mannelijke termen over God gesproken. Jacqueline vindt dat dat anders moet. Hoog tijd om nader met haar kennis te maken.

De lijst van rollen die ze heeft gespeeld in het theater, in tv-series en speelfilms is te lang om te noemen. Bekendheid kreeg ze bijvoorbeeld met rollen in Oud Geld,

Penoza en Oogappels. Nu treedt ze op in de nieuwe theaterkomedie 'Wat moeten we met Maartje?', die in het DeLaMar Theater in Amsterdam te zien is.

Op de vraag of ze iets vertellen kan over de periode dat ze in Oegstgeest woonde, komen enthousiaste verhalen over de Floraschool aan de Lange Voort en de Carel Fabritiuslaan waar het gezin Blom woonde.

Jacqueline: Toen kon je als kind nog gewoon spelen in woningen die in Haaswijk in aanbouw waren. Dat kan niet meer door alle beveiliging en hekken. Later woonden we in de Frederik Hendriklaan en ging ik naar het Rijnlands Lyceum. Dat was vlakbij. We kregen veel vrijheid op het Rijnlands, dat heb ik altijd wel heel plezierig gevonden. Toen ik 19 jaar was ging ik naar de Toneelschool, eerst in Amsterdam en later in Maastricht. Ja, ik heb met veel genoeg in Oegstgeest gewoond.

Uw vader was dominee en uw moeder was raadslid en wethouder voor de VVD. Werd er aan tafel veel gediscussieerd over geloof en politiek?

Jacqueline: Jazeker! En regelmatig waren we het niet eens met elkaar.

Tja, we lazten Vrij Nederland én de Elsevier, dus het was niet eenzijdig. Maar we luisterden wel goed naar de ander. Dat mis ik vandaag de dag wel. Veel discussies zijn zo stomp-zinnig. Het debat in Nederland is niet mooi meer. Door de discussie thuis heb ik wel een eigen mening waar ik duidelijk voor uitkom. Dat geeft ook wel eens wat spanning met bijvoorbeeld een regisseur.

Haalt u inspiratie voor de rollen die u speelt ook uit Oegstgeest?

Jacqueline: Ja, ik heb een rijke bron waar ik uit kan putten voor inspiratie. Mijn tijd in Oegstgeest is daar een deel van. Verschillende personages zouden zo in de De Kempenaerstraat kunnen lopen.

Jacqueline Blom vertelt dat de *Preek van de*

Leek vooral zal gaan over het patriarchaat in het christendom. De bijbel staat vol van verhalen waarbij de mannen centraal staan, maar in deze *Preek van de Leek* gaan vrouwen de hoofdrol krijgen.

Jacqueline: Het gaat erom dat we aan elkaar verhalen vertellen, maar dat dat niet onschuldig is. Vaak de man als subject en de vrouw als object. Als we die oude verhalen simpel herhalen, dan blijft de machtsverdeling in stand. Ook wil ik aangeven hoe je persoonlijke verandering in gang kunt zetten. Ik wil mensen vooral inspireren om er anders naar te kijken.

Zangeres Ntjam Rosie zorgt voor inspirerende muziek.

Het is op 9 november om 16.00 uur in de Groene Kerk. Na afloop kunnen we napraten in Willibords Erf. Een middag vol inspiratie, muziek en ontmoeting!

Arjan de Kok

Creatieve workshop over 'Veerkracht'

Ontdek dinsdagavond 4 november (of bij verhindering dinsdagochtend 24 februari) opnieuw of voor het eerst hoe fijn het is om iets te maken met papier, verf, schaar, kwasten, lijm. Ook voor wie denkt niet creatief te zijn. Iedereen kan dit en is van harte welkom!

Onder leiding van Janneke de Jonge gaan we creatief aan de slag met het thema Veerkracht. Daarbij laat je niet je hoofd, maar je hart en je handen spreken.

Janneke: 'Creatief (=scheppend) bezig zijn verrijkt je leven. Dat is mijn ervaring als ik bezig ben met bijvoorbeeld viltten of schilderen. En dat wil ik graag doorgeven aan anderen.' Janneke heeft in mei en juni nog met haar werk in Warmond geëxposeerd.

De avond duurt van 19.30-21.30 uur en vindt plaats in het gebouw van de Rehobothkerk. Kosten: €5,- Aanmelden bij Reina Albracht, 06-21 95 45 51, reina.albracht@ziggo.nl

Tot slot...

Eeuwige God,

bron van leven, liefde en troost,

aan U die ons draagt

in vreugde en verdriet

brenge wij onze stille

en zichtbare zorgen:

om hen die gebroken zijn

in lichaam en geest,

om hen die in hun eenzaamheid

verlangen naar nabijheid,

om de vergetenen en de verdwaalden,

en

om hen wier hart in scherven ligt.

Ds. Theo de Zwart,
Predikant-Geestelijk Verzorger
Jeroen Bosch Ziekenhuis 's-Hertogenbosch

